

Aan

Stas LMZ
Stas JPS

Deadline: 19-12-2024

VWS
Maatschappelijke
Ondersteuning

nota

(ter beslissing)

Verzamelbrief Geweld in afhankelijkheidsrelaties

Datum Document
1-12-2024

Kenmerk
4014422-1075775-DMO

Bijlage(n)

1. Prevalentiemonitor HG en SGG 2024
2. Verslag dialoogtafel 9 juli 2024
3. Verslag dialoogtafel 11 sep 2024
4. Proefschrift Suzanne Bouma

1. Aanleiding

In het afgelopen jaar zijn – samen met voormalige staatssecretaris voor Rechtsbescherming van het ministerie van Justitie en Veiligheid – verschillende toezeggingen gedaan om de Tweede Kamer te informeren, dan wel opvolging te geven aan moties. Namelijk:

- over de stand van zaken van het traject 'Goed georganiseerd landschap van hulp-, meld- en steunpunten'¹;
- over de wijze waarop opvolging wordt gegeven aan de motie van het Kamerlid Synhaeve, waarin de regering wordt verzocht bij de uitwerking van een nieuwe werkwijze ook de ervaringen uit België met het Zorgcentrum voor slachtoffers van seksueel geweld en de fysieke inloopmogelijkheid (die op dit moment in Rotterdam en Amsterdam wordt getest) mee te nemen²;
- over de stappen die zijn gezet uitvoering te geven aan de motie van het Kamerlid Uitermark, waarin de regering wordt verzocht een expertisecentrum op te richten voor slachtoffers van georganiseerd en gewelddadig misbruik³.

Verder wordt antwoord gegeven op de schriftelijke verzoeken van de Vaste Kamercommissie van VWS, de prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag 2024 aangeboden en reactiegegeven n.a.v. van de kamer over de opvang van slachtoffers van mensenhandel.

2. Geadviseerd besluit

SLMZ: U wordt geadviseerd de brief te ondertekenen (samen met de staatssecretaris Rechtsbescherming)

¹ Kamerstukken II, 2023/24, 33552, nr. 116

² Kamerstukken II, 2023/24, 33552, nr. 116

³ Kamerstukken II, 2023/24, 31 015, 34 552, 33 552, nr. 273

SJPS: U wordt geadviseerd de brief mede namens u te laten verzenden, aangezien de inhoud van de brief ook betrekking heeft op minderjarigen.

De deadline is gesteld vanwege toezeggingen om de Kamer nog dit jaar te informeren.

VWS
Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
4014422-1075775-DMO

3. Kernpunten

a. 'Goed georganiseerd landschap van hulp-, steun- en meldpunten'

- Zoals gezegd heeft uw voorganger in de derde voortgangsbrief slachtofferbeleid toegezegd de Tweede Kamer in het najaar te informeren over de stand van zaken met betrekking tot het traject dat JenV en VWS gestart zijn om het hulplandschap van slachtoffers in afhankelijkheidsrelaties, specifiek van seksueel geweld, te verbeteren.
- In het afgelopen jaar zijn hierin grote stappen gezet.
- Door de organisaties die nu ook al samenwerken onder de vlag van het Centrum Seksueel Geweld is een werkwijze ontwikkeld op grond waarvan slachtoffers (18- en 18+) van on- en offline seksueel geweld door een uniforme intake, multidisciplinaire beoordeling en eenduidige regie, de meest passende inzet van organisaties op het gebied van (medische) zorg, veiligheid, strafrecht en herstel wordt geboden.
- Deze werkwijze zal in q1 van 2025 in de praktijk worden getest.
- Op dit moment worden twee testregio's geselecteerd en wordt een resultaat en effectmeting voorbereid.
- Op basis van de resultaten van de praktijktest en ook de ervaringen die zijn opgedaan in het land met de fysieke inlooplocaties, zal volgend jaar besluitvorming voor regionale inbedding worden voorbereid.
- De Tweede Kamer zal hierover in het najaar van 2025 worden geïnformeerd.

b. Motie van het Kamerlid Uitermark

- In januari 2023 heeft de Tijdelijke Onderzoekscommissie Georganiseerd Sadistisch Misbruik van Minderjarigen onder leiding van prof. dr. Hendriks haar rapport 'Tussen ongelof, opsporing en ondersteuning' opgeleverd;
- De commissie doet onder andere aanbevelingen over de wijze waarop (hulp) instanties slachtoffers van georganiseerd en gewelddadig misbruik beter kunnen ondersteunen;
- In dit kader is ook de motie Uitermark c.s. aangenomen, die de regering verzoekt te bevorderen dat er een expertisecentrum georganiseerd en gewelddadig misbruik van kinderen wordt opgericht.
- Naar aanleiding van dit alles zijn in de afgelopen periode onder leiding van een onafhankelijk voorzitter twee dialoogsessies georganiseerd.
- Tijdens de sessies is naar voren gekomen dat de slachtoffers ervan behoren tot een kwetsbare groep met complexe problematiek.
- En ook dat we te maken hebben met verschillende dilemma's in de organisatie van passende hulp- en ondersteuning voor deze slachtoffers.
- Relevant in dit verband is ook dat de in de motie genoemde organisaties hebben aangegeven graag zelf financiële middelen te ontvangen voor het inrichten of het verder uitbreiden van hun expertisecentrum.
- Op basis van de uitkomsten van de sessies en ook de gesprekken met de bestaande en professionele organisaties is evenwel geconcludeerd dat de

kennis en expertise die er op dit moment al is, gebundeld zou moeten worden en op landelijk niveau zou moeten samenkomen.

- En dat - om in een oplossing te voorzien - dus in plaats van te investeren in het oprichten van een nieuw expertisecentrum, zou moeten worden geïnvesteerd in de inrichting van een netwerk van experts die op landelijk niveau met elkaar in gesprek kunnen gaan over de ervaren dilemma's, best practices, alsook ontwikkelingen op het gebied van georganiseerd en gewelddadig kindermisbruik.
- Dit sluit ook aan bij de opgave uit het regeerprogramma om verdere versnippering van het hulpaanbod - door het oprichten van afzonderlijke meldpunten voor elke specifieke doelgroep - tegen te gaan.
- Om voornoemde redenen zijn wij op dit moment in gesprek met een geschikte partij om een dergelijk landelijk expertise platform in te richten.

VWS
Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
4014422-1075775-DMO

c. Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag 2024;

- De monitor toont aan dat het aandeel mensen van 16 jaar en ouder dat in 2024 rapporteert slachtoffer te zijn geweest van huiselijk geweld in de afgelopen 12 maanden gelijk is aan het aandeel in zowel 2022 als 2020.
- De jaarprevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in 2024 is vergelijkbaar met 2020 (afgerond 11 procent), maar significant lager dan in 2022 (afgerond 13 procent).
- De bevindingen van de prevalentiemonitor geven waardevolle inzichten die worden benut bij beleidsontwikkeling op de inhoudelijke terreinen.

d. Proefschrift 'Werken als oplossing?' van Suzanne Bouma

- De conclusies van het proefschrift laten zien dat er een complexe relatie is tussen werk en beschermende factoren.
- Vanuit alle verschillende beleidsdirecties zijn de conclusies en aanbevelingen vanuit het proefschrift omarmd en zullen deze ook worden meegenomen in de toekomstige beleidsvorming.

e. Reactie op de door de gemeenteraad van Groningen aangenomen motie 'Stop Huiselijk Geweld'

- Gezien het decentrale stelsel is het aan de gemeente Groningen zelf om binnen de beschikbare middelen keuzes te maken voor de verdeling hiervan. Alleen wanneer er sprake is van taakverzwaring kan compensatie volgen vanuit Rijksoverheid.

f. Kamervragen over de opvang van slachtoffers mensenhandel

- Tijdens het Commissiedebat Mensenhandel en prostitutie met de Vaste Kamercommissie van Justitie en Veiligheid van 11 september 2024 zijn vragen gesteld over de financiering van de opvang voor slachtoffers van mensenhandel. De minister van Justitie en Veiligheid voert, als coördinerend bewindspersoon op de aanpak mensenhandel, het woord tijdens commissiedebatten mensenhandel.
- De opvang voor slachtoffers van mensenhandel valt in uw portefeuille. Tijdens het debat is om deze reden toegezegd dat vanuit het ministerie van VWS een schriftelijke reactie zou volgen. Met de schriftelijke reactie in deze brief geeft u uitvoering aan deze toezegging.

- De vragen tijdens het commissiedebat hadden betrekking op de huidige druk op het opvanglandschap (zowel voor het aantal plekken en de tekorten als de financiering) en de gevolgen van de wijzigingen van de specifieke uitkeringen (SPUK's) per 2026 voor de opvang van slachtoffers mensenhandel met multiproblematiek.
- Op grond van de Wmo2015 zijn gemeenten primair verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van de opvang voor slachtoffers mensenhandel met rechtmatig verblijf in Nederland. De financiering van de opvang voor slachtoffers mensenhandel is op verschillende manieren geregeld:
 - Voor de bekostiging van de reguliere gemeentelijke opvang slachtoffers mensenhandel kunnen gemeenten de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) en Algemene Uitkering (AU) gebruiken.
 - Voor de opvang slachtoffers mensenhandel met multi-problematiek (OMM) worden via een specifieke uitkering (SPUK) middelen uitgekeerd aan zes centrumgemeenten die deze opvang faciliteren.
 - De opvang van slachtoffers mensenhandel zonder rechtmatig verblijf is geen gemeentelijke taak en wordt bekostigd door de ministeries VWS, JenV en AenM.
- In het Regeerprogramma is opgenomen dat de specifieke uitkeringen per 2026 met een korting van 10 procent worden overgeheveld naar het Gemeentefonds. Deze afspraak heeft gevolgen voor de financiering van de opvang voor slachtoffers van mensenhandel met multi-problematiek (OMM). De ministeries VWS en BZK zijn in gesprek over de uitwerking van deze afspraak, waaronder de gevolgen voor de financiering van de OMM.
- De bekostiging van de reguliere gemeentelijke opvang en opvang voor slachtoffers zonder rechtmatig verblijf worden niet beïnvloed door deze wijziging m.b.t. de SPUK.
- Voor de lange termijn wordt vanuit het Actieplan Samen tegen mensenhandel, samen met de VNG en het coördinatiecentrum mensenhandel, gewerkt aan een verbeterde opvang voor slachtoffers mensenhandel. De OMM wordt hierin ook meegenomen. Door middel van onderzoek en een innovatietraject worden noodzakelijke en passende aanpassingen in kaart gebracht. Passende financiering voor opvang van slachtoffers mensenhandel is onderdeel van dit traject.

VWS
Maatschappelijke
Ondersteuning
Kenmerk
4014422-1075775-DMO

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Opvang slachtoffers mensenhandel

- De Kamer vraagt tijdens debatten en middels Kamervragen nadrukkelijk aandacht voor de versterking van de aanpak mensenhandel en de opvang en bescherming van slachtoffers.
- Voor de begrotingsbehandeling van VWS op 23/24 oktober jl. is door de leden Tseggai (GL-PVDA) en Bikker (CU) een amendement voor de opvang slachtoffers mensenhandel met multi-problematiek (OMM) ingediend. De beschikbare middelen voor de OMM zijn onvoldoende om het huidig aantal OMM-plekken in stand te houden. Voor het behoud van het huidig aantal OMM-plekken zijn extra middelen (1 mln. euro) nodig. U heeft dit amendement ontraden, omdat de bekostiging van de OMM een gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
n.v.t.

c. Financiële en personele gevolgen
n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
VWS (DMO, DJ), JenV

De tekst over het traject 'Goed georganiseerd landschap...' is op bestuurlijk niveau afgestemd met de betrokken veldpartijen.

f. Gevolgen administratieve lasten
n.v.t.

g. Toezeggingen

Proefschrift Suzanne Bouma 'Werken als oplossing?'

Met de schriftelijke reactie op het proefschrift van Suzanne Bouma geeft u uitvoering aan het verzoek tot reactie.

Opvang slachtoffers mensenhandel:

Met de schriftelijke reactie op vragen over opvang slachtoffers mensenhandel uit het Commissiedebat Mensenhandel en prostitutie geeft u uitvoering aan een toezegging die is gedaan tijdens het dat debat.

h. Fraudetoets
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

VWS
Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
4014422-1075775-DMO